

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 378)

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/603)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/101-2293/03518

28.7.1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.7.1989 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi 15 Mayıs 1989 tarihinde Rabat'da imzalanmıştır.

Ülkemizin daha evvel akdetmiş olduğu Ceza İşlerinde Adli Yardımlaşma ve Suçluların İadesine Dair İkili veya Çok Taraflı Sözleşmeler esas alınarak hazırlanan bu Sözleşme III kısımdan ve 45 maddeden ibarettir.

Sözleşmenin 1. kısmını teşkil eden Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ile, mahkeme kararlarının ve usul işlemlerinin tebliği, istinabelerin yerine getirilmesi, şahit ve bilirkişilerin dinlenmesi, adli sicil belgelerinin verilmesi usulleri düzenlenmektedir.

Sözleşmede ayrıca, adli yardım taleplerinin muhtevası ve yerine getirilme usulleri saptanmıştır.

Suçluların Geri Verilmesini kapsayan II. kısımda her iki Devletten birinin ülkesinde bulunup, diğer Devletin adli mercileri tarafından kovuşturma yapılan veya hüküm giyen kişilerin karşılıklı olarak iadesi taahhüt olunmaktadır.

İadenin hangi kural ve şartlar dahilinde yapılacağı, red halleri, Sözleşmenin bu kısımda yer alan maddelerle hükme bağlanmıştır.

Sözleşmenin III. kısmı nihaî hükümleri kapsamaktadır.

Sözleşme süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

Bununla beraber, iki Tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla Sözleşmeyi feshetmek hakkı vardır.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/603

Karar No. : 6

2.11.1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Adalet ve Dışişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı

Ankara

Kâtip

Ali Pınarbaşı

Konya

Üye

Mehmet Pürdeloğlu

Hatay

Üye

Murat Başesgioğlu

Kastamonu

Sözcü

A. Reyhan Sakallıoğlu

Sakarya

Üye

Hasan Tanrıöver

Gaziantep

Üye

Burhan Cahit Gündüz

İzmir

Üye

İhsan Nuri Topkaya

Ordu

Üye

Ahmet Neidim

Sakarya

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/603

Karar No. : 20

19.2.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24.1.1990 Tarihli I-3/8 Sayılı Birleşiminde Adalet Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

İki ülke arasında ceza işlerinde adli yardımlaşmayı amaçlayan Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek, aynen kabul edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 378)

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan
Adnan Tütken
Amasya
Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul

Başkanvekili
Mustafa Kalemli
Kütahya
Üye
M. Tahir Köse
Amasya
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 15.5.1989 tarihinde Rabat'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

T. Özal

Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.

A. Bozer

Devlet Bakanı

G. Tüner

Devlet Bakanı

I. Çelebi

Devlet Bakanı

İ. Özarlan

Devlet Bakanı

E. Konukman

Adalet Bakanı

M. Oltan Sungurlu

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Maliye ve Gümrük Bakanı

E. Pakdemirli

Bayındırlık ve İskan Bakanı

C. Altınkaya

Ulaştırma Bakanı

C. Tüncel

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Turizm Bakanı

İ. Aküzüm

Devlet Bakanı

K. İnan

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Yazar

Devlet Bakanı

S. Sert

Devlet Bakanı

İ. Aşkın

Millî Savunma Bakanı

İ. S. Giray

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

A. Akyol

Sağlık Bakanı

H. Şuğın

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

L. Kayalar

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Kültür Bakanı

N. K. Zeybek

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Fas Kral-
lığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardım-
laşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşme-
sinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu
Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzda aynen kabul edilmiştir.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Fas Kral-
lığı Arasında Cezaî Konularda Adli Yardım-
laşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşme-
sinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu
Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
FAS KRALLIĞI
ARASINDA
CEZAI KONULARDA ADLI YARDIMLAŞMA
VE
SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

ve

Fas Krallığı Hükümeti

İki ülke arasında özellikle cezaî konularda ve suçluların geri verilmesi hususunda adli yardımlaşma alanında işbirliğini güçlendirmek arzusu ile, bu Sözleşmenin akdolanmasını kararlaştırmışlar bu amaçla aşağıda isimleri bulunanları yetkili kılmışlardır;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

Mahmut Oltan SUNGURLU

Adalet Bakanı

Fas Krallığı Hükümeti,

Moulay Mustapha BELARBI ALAOUİ

Adalet Bakanı

Usulüne uygun yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır.

KISIM I

CEZAI KONULARDA ADLI YARDIMLAŞMA

BÖLÜM I

BAŞLANGIÇ HÜKÜMLERİ

Madde 1

Yardımlaşma Yükümlülüğü

Âkit Taraflar, bu Sözleşme'de öngörülen şartlar dahilinde, cezaî konularda adli yardımlaşmada bulunmayı karşılıklı olarak taahhüt ederler.

Madde 2

Yardımlaşma Kapsamı

Cezaî konularda adli yardımlaşma, özellikle mahkeme kararlarının ve usul işlemlerinin tebliğini, istinabelerin yerine getirilmesini, şahit ve bilirkişilerin dinlenmesini, adli sicil belgelerinin verilmesini ve kovuşturma amacıyla suç duyurusunda bulunulmasını kapsar.

Madde 3

Yardımlaşmanın Uygulanmayacağı Haller

Birinci kısım hükümleri, aşağıdaki hallerde uygulanmaz:

a) Suçun talep edilen Devlet tarafından siyasi nitelikte veya buna murtebit suç kabul edilmesi,

b) Adlî yardım talebinin talep edilen Devlet tarafından yerine getirilmesinin kendi ege-menliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar verecek nitelikte telakki edilmesi.

Madde 4
Şartlı Uygulama

Harç, rüsum ve vergi, gümrük ve kambiyo konularında, adlî yardımlaşma, birinci kısım-da öngörülen şartlar dahilinde, ancak özellikle belirtilmiş her suç veya suç grubu için nota tea-tisi yoluyla bu şekilde kararlaştırılmak suretiyle yerine getirilecektir.

BÖLÜM II
ADLİ YARDIM TALEPLERİNİN MUHTEVASI VE GÖNDERİLMESİ

Madde 5
Talebin Muhtevası

1. Adlî yardım talepleri aşağıdaki hususları belirtir:
 - İşin niteliği;
 - Talepte bulunan makam;
 - Talep edilen makam
 - Suçun niteliği;
 - Kovuşturulan veya mahkûm olan şahsın belirtilmesi.
2. Ayrıca aşağıdaki bilgiler de verilir:
 - a) Tebligat talepleri ile ilgili olarak;
 - Belgenin veya kararın niteliği;
 - Muhatabın adı ve adresi;
 - Muhatabın davadaki sıfatı;
 - b) İstinabe talepleri ile ilgili olarak, davanın dayandığı vak'alar ve talep edilen ma-kama verilen görevle ilgili yararlı bütün ayrıntılar, özellikle şahitlerin ad ve adresleri ve gerekti-ğinde, onlara sorulacak sorular.

Madde 6
İşlemler

1. Adli yardım talepleri ve ekli belgeler yetkili bir makamca imzalanmış ve mühürlenmiş veya aslına uygunluğu tasdik edilmiş olmalıdır. Bu belgeler her türlü tasdik işleminde muafittir.
2. Adlî yardım taleplerinin şeklini, talep eden Devletin mevzuatı düzenler.

Madde 7
Yazışma Dili

Adlî yardım talepleri, tebliğ belgeleri ve iki Devletten birinin ülkesinde bulunan kişilere tebliğ edilecek usul işlemleri ve mahkeme kararları talep eden Devletin dilinde yazılır ve buna talep edilen Devletin dilinde de bir çevirisi eklenir. Bu çeviri bir yeminli tercüman tarafından tasdik edilmeli yahut talepte bulunan Devletin yasalarına göre onaylanmalıdır.

Madde 8
Gönderme Yolları

1. Adlî yardım talepleri istinabeler de dahil olmak üzere diplomatik yoldan gönderilir.

2. Bununla beraber, acele hallerde, Adalet Bakanlığından Adalet Bakanlığına doğrudan gönderilebilir.

3. Tebliğ belgeleri bekletilmeksizin iki yoldan biri veya diğeri ile iade edilir.

BÖLÜM III ADLI YARDIM TALEPLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ

Madde 9 Yerine Getirme Şekilleri

Adli yardım talepleri talep edilen Devletin mevzuatına uygun olarak yerine getirilir.

Madde 10 Yerine Getirmeme

Talep edilen Devlet, adli yardım talebini yerine getiremiyorsa, nedenini de belirterek bundan talep eden Devleti süratle haberdar eder ve kendisine gönderilen belgeleri iade eder.

Madde 11 Masraflar

Talep edilen Devlet, bilirkişi masraflar dışında, bu Sözleşme uyarınca yapılan adli yardım talebinin yerine getirilmesi masraflarını talep edemez.

BÖLÜM IV USUL İŞLEMLERİNİN VE MAHKEME KARARLARININ TEBLİĞİ

Madde 12 Tebliğ

1. Talep edilen Devlet, talep eden Devlet tarafından kendisine tebliğ maksadıyla gönderilen usul işlemlerini ve mahkeme kararlarını tebliğ eder.

2. Bu tebliğ, belgenin veya kararın muhataba doğrudan basit şekilde tevdii yoluyla yerine getirilebilir.

3. Ákit Taraflardan herbiri belgeleri zor kullanmaksızın kendi vatandaşlarına diploma-tik veya konsolosluk memurları vasıtasıyla tebliğ etmek hakkını saklı tutar.

4. Tebliğin yapıldığı, ya muhatap tarafından tarihi atılan ve imzalanana bir alındı veya tebligatın yapıldığını, tarihini ve yapılıő şeklini belirten ve talep edilen Devletin yetkili makamınca düzenlenen bir tebligat tutanağı ile kanıtlanır.

Madde 13 Celpnameler

İki Devletten birinin ülkesinde bulunan kovuşturmaya tabi olan kişilere ilişkin celpname-ler, bu Devletin yetkili makamına mahkeme önüne çıkıő için tespit edilen tarihten en az iki ay önce tebliğ amacıyla, gönderilmiő olmalıdır.

BÖLÜM V ŞAHİT VEYA BİLİRKİŞİLERİN MAHKEME ÖNÜNE ÇIKMALARI

Madde 14 Mahkeme Önüne Çıkma

Talep eden Devlet, cezaî bir konuda, bir şahit veya bilirkişinin kendi adf makamları önüne bizzat çıkmasını gerekli buluyorsa, talep edilen Devlete gönderilen tebliğ isteminde bu hususu belirtir. Talep edilen devlet şahit veya bilirkişiyi bu talebi bildirir ve şahit veya bilirkişinin cevabını talep eden Devlete iletir.

Madde 15 Masraflar

1. Şahit veya bilirkişi talep eden Devlet tarafından ödenmek üzere, yol ve ikamet masrafları ile bir tazminat hakkına sahiptir. İkamet masrafları ve tazminat en azından mahkemesi önüne çıkacağı Devlette yürürlükte bulunan tarifelerde öngörülen oranlara eşit olacaktır.

2. Şahit veya bilirkişi istekte bulunduğu takdirde, talep edilen Devlet, önceden istişarede bulunarak, talep eden Devlet hesabına, seyahat ve ikamet masraflarının tamamını veya bir kısmını avans olarak öder.

Madde 16 Bağışıklıklar

1. Bir celpnameye icabet ederek talep eden Devletin adf makamları önüne isteyerek çıkan tanık veya bilirkişi, vatandaşlığı ne olursa olsun, talep eden Devletin ülkesine girişinden önceki fiilleri veya mahkûmiyetleri nedeniyle, bu Devlette kovuşturmaya tabi tutulamaz, tutuklanamaz ve kişisel hürriyeti hiçbir şekilde kısıtlanamaz.

2. Bu bağışıklık tanık veya bilirkişi orada bulunmasına adf makamlarca artık gerek görülmediği ve ülkeyi terketme imkânına sahip olduğu halde kesintisiz otuz gün içinde talep eden Devlet ülkesinden ayrılmadığı veya bu ülkeye döndüğü takdirde son bulur.

Madde 17 Tutuklu Şahitlerin Nakli

1. Tutuklu şahitlerin mahkeme önüne çıkarılması istemi, sözkonusu şahitlerin tutukluluk hallerinin sürdürülmesi ve en kısa zamanda geri gönderilmek şartıyla yerine getirilir.

2. Bununla beraber, nakil istemi aşağıdaki hallerde reddedilebilir.

a) Tutuklu kişi buna rıza göstermezse,
b) Talep edilen Devletin ülkesinde görülmekte olan bir ceza davasında hazır bulunması gerekiyorsa,

c) Nakli tutuklanma süresini uzatabilecek nitelikte ise,

d) Talep eden Devlet ülkesine nakil edilmesine mani başka önemli sebepler varsa.

3. Nakil istemi ve cevabı diplomatik yoldan gönderilir.

BÖLÜM VI ADLI SİCİL

Madde 18

1. Âkit Taraflar, birinin adli makamlarınca diğ erinin vatandaşları aleyhine verilmiş ve kendi ülkesinde adli sicile işlenecek cinsten cezaî mahkûmiyetler hakkında birbirlerine bilgi verirler.

2. Âkit Taraflar, kendi adli makamlarının talebi üzerine, talep edilen Devletin yasalarına ve yönetmeliklerine uygun olarak adli sicil örnekleri konusunda yazırlar.

Madde 19

Adli sicil belgeleri teatisi Adalet Bakanlıkları aracılığı ile yapılır. Acil durumlarda bu teati en seri yoldan gerçekleştirilir:

BÖLÜM VII KOVUŞTURMA AMACIYLA İHBAR

Madde 20

İhbar

1. Âkit Taraflardan herbiri diğ erine, kovuşturma amacıyla, ülkesinde suç işleyip kendi ülkesine dönen diğ er Devlet vatandaşları hakkında kovuşturma yapılması için bu Devlete ihbarda bulunabilir.

2. Bu amaçla, dosyalar, bilgiler ve suçla ilgili eşyalar ücretsiz olarak gönderilir.

3. Talep edilen Devlet, talep eden Devlete talebinin sonucu hakkında bilgi verir.

BÖLÜM VIII CEZAİ KONUDA BİLGİ TEATİSİ

Madde 21

Bilgi Teatisi

Âkit Taraflar karşılıklı olarak ve talep üzerine işbu Sözleşmeye ilişkin konularda ülke- rinde yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri, mahkeme kararları ve diğ er faydalı hukukî bil- gileri birbirlerine verirler.

KISIM II SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ

Madde 22

Suçluları Geri Verme Yükümlülüğü

Âkit Taraflar, aşağıdaki maddelerde öngörülen kural ve şartlar uyarınca, her iki Devlet- ten birinin ülkesinde bulunup, diğ er Devletin adli mercileri tarafından hakkında kovuşturma yapılan veya hüküm giymiş kişileri karşılıklı olarak iade etmeyi taahhüt ederler.

Madde 23

Vatandaşların Geri Verilmemesi

1. Âkit Taraflar kendi vatandaşlarını geri vermezler. Vatandaşlık sıfatı, geri verilmenin istenildiği suçun işlendiği tarihe göre takdir edilir.

2. İadesi istenen kişi, talep edilen Devletin vatandaşı ise, bu Devlet, talep eden Devletin isteği üzerine, gerekiyorsa, bu şahıs hakkında kovuşturma yapılması için konuyu kendi yetkili makamlarına intikal ettirir. Bu amaçla işbu Sözleşmenin 20. maddesinin 2. ve 3. fıkralarının hükümlerine göre hareket edilir.

Madde 24

Gerı Verilmeyi Gerektiren Suçlar

1. İade aşağıdaki hallerde kabul olunur:

a) Her iki Âkit Taraf mevzuatınca en az bir yıl hürriyeti bağlayıcı nitelikte veya daha ağır bir cezayı gerektiren suç veya suçlar için;

b) a bendinde öngörülen suçlara talep eden Devletin mahkemeleri tarafından verilmiş en az altı ay hürriyeti bağlayıcı ceza mahkûmiyetleri için.

2. İade talebi, her iki Âkit Tarafın kanunlarında herbiri için hürriyeti bağlayıcı ayrı ceza öngörülen birbirinden ayrı birçok fiillerle ilgili olmakla birlikte, bu fiillerden bazıları ceza süresine ilişkin şarta uymuyorsa, talep edilen Âkit Taraf bu fiiller için de iade etme yetkisine sahip olacaktır.

Madde 25

Şartlı Gerı Verilme

Harç, rüsum ve vergiler, gümrük ve kambiyo konularında, iade talebi, bu bölümde öngörülen şartlar dahilinde, ancak Âkit Tarafların özellikle belirtilmiş her suç veya suç grubu için nota teatisi yoluyla bu şekilde kararlaştırılmak suretiyle kabul olunabilir.

Madde 26

İade Talebinin Reddi

1. İade talebi aşağıdaki hallerde kabul edilmeyecektir:

a) İade talebine neden olan suçlar talep edilen Devlet ülkesinde işlenmiş ise,

b) İadesi istenen kişi hakkında talep edilen Âkit Taraf adli mercilerince, aynı fiil veya fiillerden dolayı ademi takip, men'i muhakeme, mahkûmiyet veya beraat kararı verilmiş ise,

c) İade talebi alındığı sırada kamu davası veya ceza, Âkit Taraflardan birinin veya diğerinin mevzuatı uyarınca zaman aşımına uğramış ise,

d) Suç, talep eden Devletin ülkesi dışında bu Devlete yabancı bir şahıs tarafından işlenmiş ve talep edilen Devletin mevzuatı, ülkesi dışında, bir yabancı tarafından işlenen bu tür suçlar için kovuşturma açılmasına müsaade etmiyor ise,

e) Talep eden veya talep edilen Devlette bir genel af ilan edilmiş ise,

Ayrıca talep edilen Devlette bir genel af ilan edilmiş olup, suçun, bir yabancı tarafından ülke dışında işlenmesi halinde de kovuşturulabilir suçlardan olması durumunda.

f) Âkit Taraflardan herhangi birinin mevzuatı uyarınca iadeyi gerektiren fiil, sadece mağdurun şikâyeti üzerine kovuşturulabilir nitelikte bir suç teşkil ediyor ise.

2. Suç talep edilen Devlette kovuşturuluyor veya üçüncü bir Devlette karara bağlanmış ise iade talebi reddolunabilir.

Madde 27
Siyasî Suçlar

1. İade talebine konu olan fiil, talep edilen Devletçe, siyasî nitelikte veya buna murtebit bir suç sayıldığı takdirde, iade kabul edilmeyecektir.
2. Bu kısmın uygulanması bakımından her iki Devlet Başkanından birinin veya aile fertlerinden birinin hayatına kastetme siyasî suç telakki olunmaz.

Madde 28
Askerî Yükümlülüklerin İhlali

İade talebine konu olan fiil, sadece askerî yükümlülüklerin ihlalinden ibaret ise iade talebi kabul olunmaz.

Madde 29
İade Talebinin Muhtevası ve İletilmesi

1. İade talebi yazılı olarak ve diplomatik yoldan yapılır.
2. İade talebine aşağıdaki belgeler eklenir:
 - a) Bir mahkûmiyet kararının aslına uygun örneği veya tevkif müzekkeresi veya talep eden Devlet mevzuatında öngörülmüş usullere uygun aynı kuvvete sahip başka herhangi bir belge,
 - b) İade talebine konu olan fiilleri, işlendikleri zaman ve yeri, niteliklerini ve ilgili kanun hükümlerini muhtevi bir belge,
 - c) İstenen kimsenin mümkün mertebe ayrıntılı eşkali, kimliğinin ve milliyetinin tespitine yarayan bilgiler.

Madde 30
Yazışma Dili

İade talepleri ve ekli belgeler talepte bulunan Devletin dilinde düzenlenir ve talepte bulunan devletin dilinde de çevirisi eklenir. Bu çeviri bir yeminli tercüman tarafından tasdik edilmeli yahut talepte bulunan Devletin yasalarına göre onaylanmalıdır.

Madde 31
Alınacak Tedbirler

Âkit Taraflar, iade ile ilgili bilgi ve belgeler gönderilir gönderilmez, iade işleminin tamamlanmasına kadar, iadesi istenen kişinin aranması da dahil olmak üzere, gerekli her türlü tedbiri almayı taahhüt ederler.

Madde 32
Geçici Tutuklama

1. Acil durumlarda, talep eden Devletin adlı makamları, talep olunan şahsın, iade amacıyla, geçici olarak tutuklanmasını isteyebilirler.
2. Geçici tutuklama talebi ile birlikte 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgelerden biri de düzenlenir. Talep işlenen suç, maruz kalınan veya hükmedilen cezasının süresi, suçun işlendiği zaman ve yer, imkân nispetinde istenilen şahsın kimliği hakkında bilgileri ihtiva eder.

3. Talep edilen Devletin adf makamlarına posta yolu ile veya telgraf olarak veya yazılı herhangi bir yolla doğrudan iletilir.

4. Eğer talep uygun görülürse, talep edilen Devletin adf makamlarınca gereğine, kendi mevzuatına uygun olarak tevessül olunur. Keyfiyetten, talep eden makama beklenmeden bilgi verilir.

5. 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgelerden hiçbiri, talep edilen Devlete gönderilmediği takdirde, tutuklamadan 30 gün sonra geçici tutuklamaya son verilebilir.

6. Geçici tutuklama, hiçbir suretle tutuklamadan itibaren 40 gün geçemez.

7. Kişi her an geçici olarak serbest bırakılabilir, ancak talep edilen Devlet talep edilen şahsın kaçmasını önlemek için gerekli göreceği her türlü tedbiri alır.

8. Geçici olarak serbest bırakma, iade talebinin bilahara ulaşması halinde tutuklamayı ve iadeyi engellemez.

Madde 33

Tamamlayıcı bilgiler

Bu kısımda öngörülen bütün şartların yerine getirilmesini sağlamak için eğer tamamlayıcı bilgilere ihtiyaç duyuyorsa, talep edilen Devlet, bu eksiklik giderilebilecek gibi ise, talebi reddetmeden evvel diplomatik yoldan talep eden Devleti haberdar eder. Bu bilgilerin sağlanması için talep edilen Devlet tarafından bir süre tannabilir.

Madde 34

Taleplerin Taahhüdü

1. İade, aynı veya değişik fiillerden dolayı, birçok Devlet tarafından aynı anda istenirse, talep edilen Devlet bütün şartları ve özellikle talep eden Devletler arasında bilahara bir iade imkânını, iade taleplerinin tarih sıralarını, suçun ağırlığını ve işlendiği yeri göz önünde tutarak serbestçe karar verir.

2. Talep edilen Âkit Taraf yukarıdaki fıkrada öngörülen durumda iadeyi kabul ederken, talep eden Âkit Tarafa, iade edilen kimseyi aynı anda iadeyi talep etmiş bulunan üçüncü bir Devlete teslim etme yetkisini tanıyabilir.

Madde 35

Eşyaya El Konulması ve Eşyanın Teslimi

1. Talep eden Devletin isteği üzerine, talep edilen Devlet, mevzuatının öngördüğü şartlarla aşağıdaki eşyalara el koyar ve onları teslim eder:

a) Delil teşkil edebilecek,

b) Suç neticesinde elde edilmiş olup, istenen veya iade olunan kişinin tesliminden önce veya sonra bulunanlar,

2. İstenen şahsın kaçması veya ölümü nedeniyle iade olunamaması halinde dahi bu eşyalar teslim edilebilir.

3. Talep edilen Devlet gerekli gördüğü takdirde, yürütmekte olduğu ceza usulü işlemleri nedeniyle, eşyaları geçici olarak tutabilir veya geri verilmeleri kaydıyla teslim edebilir.

4. Ancak Devletin ve üçüncü şahısların bu eşyalar üzerindeki hakları saklıdır. Bu tür hakların varlığı halinde, kovuşturma sona erince sözkonusu eşyalar, en kısa zamanda ve ücret istemeden talep edilen Devlete iade olunur.

Madde 36
İadesi İstenen Kimsenin Teslimi

1. Talep edilen Devlet, iade talebi konusundaki kararını, diplomatik yoldan talep eden Devlete bildirir.
2. Talebin kısmen veya tamamen reddi halinde nedeni bildirilir.
3. Talebin kabulü halinde talep eden Devlet, iadesi istenen kimsenin teslimi için tarih ve yeri en uygun şekilde tespit eder ve talep eden Devlete yeterince önceden haber verir.
4. Bu maddenin 5. fıkrasında öngörülen hal saklı kalmak kaydı ile, iadesi istenen kişi tespit edilen tarihte teslim alınmadığı takdirde, bu tarihten itibaren 30 günlük bir sürenin sona ermesinden sonra serbest bırakılabilir. Bu şahıs her hâlıkârda 45 günlük bir sürenin sonunda serbest bırakılır. Talep edilen Devlet aynı suçtan dolayı iadeyi reddedebilir.
5. İstisnai durumların iade olunacak kişinin teslim edilmesini veya alınmasını engellemesi halinde ilgili Devlet diğerini 30 günlük sürenin bitiminden önce durumdan haberdar eder. Her iki Devlet, başka bir tarih, gerekiyorsa başka bir yer hususunda mutabık kalırlar. Bu durumda yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Madde 37
Teslimin Ertelemesi

1. Talep edilen Devlette iadesi istenen kişi hakkında başka bir suç sebebiyle kovuşturma yapılmakta olması veya mahkûmiyet kararı verilmesi halinde, bu Devlet talep hususunda bir karar verir ve 36. maddenin 1. ve 2. fıkralarında öngörülen şartlarla, talep eden Devlete bildirir. Bununla beraber iade talebinin kabul edilmesi halinde, istenen kişinin teslimi talep edilen Devlet adaleti ile işi bitinceye kadar ertelenebilir. Bu takdirde, kişi 36. maddenin 3. fıkrası uyarınca saptanacak bir tarihte teslim edilir, bu durumda aynı maddenin 4. ve 5. fıkraları da uygulanabilir.
2. Bu maddenin hükümleri, istenen kişinin, talep eden Devlet adlı makamlarının huzuruna çıkmak üzere, tutuklu bulundurulması ve işi biter bitmez geri gönderilmesi kesin şartı ile geçici olarak bu Devlete gönderilmesini engellemez.

Madde 38
Cezaî Takibin Sınırları

İade edilen kişi, aşağıdaki haller dışında teslim edilmeden önce işlenmiş ve iadeyi konu olandan başka bir suçtan ötürü yargılanamaz, bir cezanın infazı için tutuklanamaz, kişisel hürriyeti herhangi bir şekilde kısıtlanamaz:

- a) Teslim eden Devlet buna rıza göstermiş ise, bu takdirde bir talepte bulunulur. Talepnameye, 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belgeler ve iadenin kapsamı hakkında iade edilen şahsın beyanını ve talep edilen Devletin makamları huzurunda kendisini savunmak üzere bir muhtıra sunmak fırsatı verildiğini belirten bir adli mazbata eklenir.
- b) Eğer, iade olduğu Devlet ülkesini terkedebileceği halde kesin olarak serbest bırakılmasından sonra, 30 gün içinde terketmemiş veya terkettikten sonra geri dönmüş ise.

Madde 39
Suçun Vasfının Değişmesi

Suçun vasfı dava sırasında değişirse, iade edilen kişi hakkında kovuşturma veya muhake-me yapılabilmesi, ancak başka şekilde vasıflandırılan suçun temel unsurları itibariyle iadeye cevaz vermesi halinde mümkündür.

Madde 40
Üçüncü Bir Devlete İade

38. maddenin (b) bendinde öngörülen hal dışında, talep eden Devletin kendisine iade edi-len kişiyi üçüncü bir devlete teslim edebilmesi için, talep edilen Devletin rızası şarttır. Talep eden Devlet, bu amaçla talep edilen Devlete üçüncü Devlet tarafından ibraz olunmuş belgeler de ekli bulunan bir talepname ile başvurur.

Madde 41
Transit

1. Âkit Taraflardan birine teslim edilen bir kişinin diğerinin ülkesinden transit geçmesi-ne diplomatik yoldan yapılan talep üzerine müsaade olunur. Talepnameye, suçun iadeyi gerek-tirecek nitelikte olduğunu gösterir belgeler eklenir. 23. maddede öngörülen ve cezaların süre-siyle ilgili koşullar dikkat nazara alınmaz.

2. Havayolunun kullanılması halinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Uçağın yere inmesi öngörülmemişse, talep eden Devlet uçağın üzerinden uçacağı ül-kenin Devletine beyanda bulunur ve 29. maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde öngörülen belge-lerin mevcudiyetini kanıtlar. Mecburî iniş halinde bu beyan 32. maddede öngörülen geçici tu-tuklama talebi ile aynı sonuçları doğurur ve talep eden Devlet normal bir transit isteminde bulunur.

b) Uçağın yere inmesi öngörülüyorsa, talep eden Devlet, transit için, talepte bulunulan Devletten bu maddenin 1. fıkrası uyarınca talepte bulunur.

3. Transit için talepte bulunulan Devlet de o kişinin iadesini istiyorsa, bu kişinin bu Devlet adaleti ile işi bitinceye kadar transit işlemi ertelenebilir.

Madde 42
Masraflar

1. Talep edilen Devletin ülkesinde iade işlemi nedeniyle yapılan masrafların tümü bu Dev-lete aittir.

2. Talep edilen Devletin ülkesinden transit geçiş nedeniyle yapılan masrafların tümü ta-lep eden Devlete aittir.

KISIM III
Nihai Hükümler

Madde 43
Onaylama

İşbu Sözleşme her iki Âkit Devletin Anayasa hükümlerine uygun olarak onaylanacaktır.

Madde 44
Yürürlüğe Girme

İşbu Sözleşme onay belgelerinin teatisinden altmış gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 45
Uyuşmazlıkların Çözülmesi

İki Devlet arasında, bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumuyla ilgili çıkabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yolla çözümlenecektir.

Madde 46
Süre ve Fesih

1. Bu Sözleşme süresiz olarak akdolanmıştır.
2. Âkit Taraflardan herbiri Sözleşmeyi her an feshedebilecek ve bu fesih diğer devlet bildirimi aldıktan 6 ay sonra geçerli olacaktır.

Bu hükümlerin tanıtı olmak üzere iki Âkit Tarafın tam yetkili temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamışlar ve altına mühür basmışlardır.

Rabat'da 1989 yılının 15 Mayıs günü Türkçe, Arapça ve Fransızca olmak üzere ikişer nüsha halinde düzenlenmiştir. Metinlerin herbiri aynı şekilde geçerli olacaktır. Türkçe ve Arapça metinler arasında ihtilaf vukuunda Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ
ADINA

————— ● —————